

Veiligheid door
de ogen van:
Dura Vermeer

Aanrijdgevaar op de bouwplaats voorkomen

Een van de top 5 risico's in de bouw is aanrijdgevaar tussen medewerkers en groot rijdend materieel op de bouwplaats. Dura Vermeer, Heijmans en Millenaar & van Schaik deden daarom een oproep om vernieuwende ideeën te pitchen. Mathijs Bakker van Dura Vermeer vertelt er meer over.

Werken bij Dura Vermeer betekent vertrouwen krijgen en ruimte om initiatief te nemen, ervaart chieff safety officer en veiligheidsmanager Mathijs Bakker. Samen met een team van 25 collega's stimuleert en faciliteert hij veilig werken bij en met Dura Vermeer. De kunst is om vanuit meerdere perspectieven te kijken, meent hij. 'Hoe organiseer je veiligheid, welke cultuur is daarvoor nodig, wat zijn de verhoudingen in een organisatie, welke perspectieven zijn leidend en hoe verplaats je je in het perspectief van de ander. De master Organisatie, cultuur en management leverde in dat opzicht waardevolle inzichten op.' Bakker gelooft erg in de ander succesvol maken: 'Ga uit van wat de ander nodig heeft om zijn of haar werk goed te doen. Zo laat je mensen groeien.'

Top 5+1 veiligheidsrisico's

Het veiligheidsprogramma van Dura Vermeer, Samen Veilig, kent vier pijlers: veiligheid op de bouwplaats, omgevingsveiligheid, constructieve veiligheid en sociale veiligheid. Daarnaast zijn er programma's die meerdere van deze pijlers raken. Bakker: 'Binnen de Governance Code Veiligheid in de Bouw (GCVB) hebben we de vijf grootste veiligheidsrisico's geïnventariseerd. Dat zijn aanrijdgevaar, vallen van

hoogte, elektrische gevaren, hijsen en transport en gevaarlijke stoffen. Wij hebben daar constructieve veiligheid als speerpunt aan toegevoegd. Ons doel is om passende beheersmaatregelen in de hele keten te borgen, dus van opdrachtgever tot onderaannemer.' Maar hoe doe je dat? Bakker: 'De kunst is om heel concreet te maken wat je van mensen verwacht.'

Zien Handelen Leren

Dat is dan ook het uitgangspunt van Zien Handelen Leren. Dit programma werd in 2016 ontwikkeld bij dochterbedrijf ASSET Rail om een proactieve houding van medewerkers te stimuleren. 'Je komt allemaal wel eens iets tegen wat niet loopt zoals je zou willen. Dan kan je wegstappen, gaan klagen of doorgaan met je werk en duimen dat het losloopt. Zien Handelen Leren is in feite precies wat we van medewerkers verwachten: als je iets ziet, kom je in actie. Dat kan iets kleins zijn, zoals een hek overeind zetten of een kabel wegwerken. Of iets groots, dat je het werk onderbreekt en escaleert. We merken dat het werkt, dat mensen de moed hebben om te handelen. Deze aanpak helpt je ook om stappen te zetten op de Safety Culture Ladder.'

Vernieuwende ideeën gezocht

Aanrijdgevaar is zoals gezegd een groot veiligheidsrisico. De GCVB ontwikkelde een stappenplan in lijn met de arbeidshygiënische strategie: scheid mens en materieel, voorkom achteruitrijden, zorg voor voldoende verlichting en draag altijd zichtbaarheidskleding. Bakker: 'Het gevaar wegnemen bij de bron heeft natuurlijk altijd de voorkeur. Daarover ben je al in de tenderfase in gesprek met je opdrachtgever.' Toch vond er

in 2023 in de sector nog een dodelijk ongeval plaats als gevolg van een achteruitrijdende vrachtauto. 'Dat was voor ons aanleiding om samen met Heijmans en Millenaar & van Schaik een oproep te doen: wie heeft er vernieuwende ideeën om aanrijdgevaar op de bouwplaats te voorkomen.'

Autonoom ingrijpen

Tijdens een innovatiemiddag werden acht ideeën gepitcht, waarvan we er twee uitkozen. 'Onze gezamenlijke voorkeur ging uit naar een systeem dat de bestuurder helpt door waar nodig autonoom in te grijpen. Het systeem van Brigade bevat AI-camera's met persoonsherkenning en geeft de bestuurder topview met detectie in één. De oplossing van Rietveld combineert een afzetting rond het voertuig en een camera-systeem met radardetectie en AI-camera. We zijn nu aan het testen. Ook onderzoeken wat zo'n systeem betekent voor het technisch dossier van het materieel.' Bakker benadrukt: 'Deze innovatie is bedoeld als laatste redmiddel. Als mogelijk neem je het risico weg, bijvoorbeeld door grondwerk te scheiden van andere werkzaamheden. Het stappenplan blijft leidend.'

Verkeersregelaars

In het verlengde hiervan is Bakker ook betrokken bij het stappenplan verkeersregelaars van de GCVB. 'We horen steeds vaker over incidenten waarbij verkeersregelaars agressief worden benaderd of zelfs worden aangereden. Verkeersregelaars hebben recht op een veilige en prettige werkplek. De eerste stap is om al bij de opdracht te bekijken of verkeersregelaars echt noodzakelijk zijn. Laat het ontwerp daarvoor altijd op veiligheid toetsen. De tweede stap is alle opties verkennen, zoals het volledig afsluiten van de weg of een fietspad verleggen. Is er echt geen andere optie, zorg dan voor een veilige inzet van de verkeersregelaars volgens de richtlijnen van het CROW. Let daarbij op positie, duidelijke werkinstructies, een goede uitrusting en training.'

Op de vluchtstrook

Verder zijn er intensieve gesprekken tussen brancheorganisaties, bedrijven en Rijkswaterstaat om het aantal incidenten bij werken aan de weg terug te dringen.

‘De kunst is om concreet te maken wat je van mensen verwacht’

In de zoektocht naar de beste maatregelen zijn inmiddels vier werkgroepen aan de slag. Deze richten zich op overleg over nut en noodzaak van werken op de vluchtstrook, effectieve afschermingen, afspraken over wanneer het veilig is, en pilots. Bakker: 'Wij staan er altijd voor open om maatregelen te toetsen in de praktijk. Dat hebben we ook aan Rijkswaterstaat laten weten.'

Veel buiten zijn

Bakker kijkt met vertrouwen naar de toekomst: 'Veiligheid staat bij steeds meer bedrijven en opdrachtgevers hoog op de agenda. De kunst is om het werk zó in te richten, dat medewerkers vrijwel automatisch veilig kunnen werken. Want hoe vaker je bepaalde werkzaamheden doet, hoe lager je de risico's inschat. Daar ligt continu de uitdaging.' Om de juiste acties en middelen te ontwikkelen, moet je bovendien veel buiten zijn, meent hij. 'Begrijp wat medewerkers in de praktijk tegenkomen. Luister naar wat ze nodig hebben.' ●

Verder lezen?

De stappenplannen reductie aanrijdgevaar en verkeersregelaars vind je op de website van de GCVB.

Bekijk de leuke filmpjes die Dura Vermeer heeft gemaakt voor kinderen over veiligheid in de bouw:

Meer informatie over Zien Handelen Leren vind je op zienhandelenleren.nl. Desgewenst kan Dura Vermeer je begeleiden bij de introductie van dit programma in je eigen organisatie.